

PORSbladet

ORGAN FOR IDRETTSFØRENINGEN PORS

Nr. 4

April 1950

5. årgang

LITT OM

Orientering.

Det er ikke det minste rart i at så mange spør hva nå denne orienterings-sporten går ut på. Den rivende utvikling den har hatt de siste arene — fra å være en lite kjent sport til å bli — ved siden av skisporten da — nasjonalsporten vår, — gjør det nødvendig at der gis opplysning og rettledning slik at alle kan få ta del i denne herlige form for friluftsliv. Ja nettopp alle, for det finnes vel ikke en idrettsgren som passer for alle, gammel og ung, kvinne og mann, så godt som orientering.

Finnes det noe så herlig som den frie følelsen en har når en trasker i skauen, over våte myrer og langs blanke vann eller loper i den myke mosen. Eller den trygghet en har når en kan ta seg fram hvor som helst uten å være redd for ikke å finne hjem igjen. Dette å herske over skauen og det å helt måtte stole på seg selv, tror jeg har en viss innflydelse i det daglige liv, en får mer pågangsmot og større selvtillit.

Men hva er nå orientering?

Ganske kort kan det sies at orientering er kunsten å kunne ta seg fram i ukjent terreng ved hjelp av kart og kompass. Men for å lære denne kunsten må man gå inn for tingen: har man først fått smaken på det vil man gjerne lære mer, og det er uendelig mange små finesser en etterhvert tilegner seg. Men det skal ikke så svært meget til for å kunne gi seg ut i det ukjente.

Og det var i første rekke dette grunnlaget jeg skulle fortelle litt om, blir det

anledning kan en jo komme tilbake til enkelhetene siden.

KÅRTET er avgjort det viktigste hjelpemiddel vi har i orientering. Det forteller oss hvordan terrenget er, der kan vi velge veien vi vil gå og male avstander. På kanten av hvert kart kan vi finne målestokken, ekvidistansen, kart-tegnene og kartets alder. Kartets alder forteller jo endel: vi regner at tii gamlere kartet er dessto dårligere er det. Det er ikke tegnet så nøyaktig som det burde, bebyggelser, veier og dyrket mark kan ha forandret seg meget. Så det lønner seg å kikke på kartets alder.

La oss ta for oss et kart over Porsgrunn og omegn. Det nyeste som er kommet ut er tegnet i målestokk 1:25000. Det at kartet er tegnet i en bestemt målestokk vil si at terrenget, som det viser et utsnitt av, er forminskert et bestemt antall ganger. De vanlige målestokker som brukes er 1:25000, 1:50000, 1:100000 og 1:200000. Måler vi en avstand på kartet vårt til 1 cm vil det si at ute i terrenget blir det 250 meter, (1cm på kart - 25000 cm i terreng) 1 cm på kart 1:50000 blir da 500 meter osv. Disse avstander vi måler er jo den rette luftlinje, vi må derfor beregne at veien vi får å gå blir endel lenger, ettersom terrenget er bratt eller flatt.

Ekvidistansen var det neste vi fant. På vårt kart er den 10 meter. (Det er mulig den ikke står angitt da kartet er et spesialkart etter tyskerne.) For å forklare hva

ekvidistanse er, må vi tittle på kartet. Der finner vi en mengde buete streker, rundt koller og fjell danner de sirkler. Disse linjer kalles høydekurver. Man kan tonke seg at høydekurver oppstår ved at havet stiger i etapper på 10, 20, 30 eller 50 meter. For hver etappe dannes der en ny strandlinje. Langs strandlinjen tegner man en linje.

Disse linjer er det man kaller høydekurver. Når så havet synker tilbake ligger det et nett av høydekurver igjen, og av disse kan man lese hvordan terrenget er. Ligger kurvene tett er terrenget bratt, stor avstand mellom kurvene flatt terreng. Den lodrette avstand mellom disse kurver er det som kalles ekvidistanse. På vårt kart er den 10 m. Vi kan nå regne ut hvor høyt en topp ligger ved å telle antall kurver fra normal vannstand opp til toppen.

Karttegnene forteller om veier, bekker, bebyggelse, myrer eller dyrket mark. Disse tegnene lærer man seg etter hvert. De kan variere litt for på de forskjellige kart, så kommer man over et tegn som man ikke kjenner får man kikke i kartmargen igjen.

Holder du kartet foran deg vil alltid kartets NORD være øverste del av kartet. Det ser du også på den rette streken som går loddrett over kartet. Det er Nord-Syd meridian og den hjelper oss når vi skal ta ut riktig kurs på kompasset.

Nå kan du så mye om kartet at du kan sitte hjemme i stua å ta «småturen». Du velger deg et utgangspunkt og bestemmer deg til å «gå» til den og den fjelltoppen eller andre store detaljer. Nå skal du finne de ulike veier du kan bruke, tenker deg den som ser ut til å være den letteste og legger i vei. Etterhvert som du går framover skal du se etter hva du passerer om du krysser bekker eller stier, er det stigning der du går osv. Dette er ganske morsomt og en ypperlig måte å bli fortrolig med kartet på.

Når du skal ut i terrenget tar du med deg kompasset. Det beste kompass er Silva Type I og II, det er den som vi mest bruker her.

Silva kompasset består av en seluloidplate, langs kantene er trykt inn centimetermål til å måle avstander med. Der er også trykt inn en pil, marsjretningspil, med en prikk av fosfor, slik at man kan se hvor pilen peker i mørke. Oppe på platen står kompasshuset. På det finner du rundt kanten gradinndelingen, hjelpelinjer for innstilling etter kartet og inne i huset beveger kompassnålen seg. Den enden som er rød peker alltid mot Nord. På bunden av huset

er tegnet inn dets Nord-Syd nål. Huset på Silva-kompasset er fylt med olje for at nålen skal holde seg mer i ro.

Vi skal ta ut en kurs. Legg nå seluloidplaten kant eller linjal fra startstedet til første punkt du vil passere, pass alltid på at pilen peker *mot* det punkt du skal til, og at kompasshuset blir liggende over en Nord-Syd meridian. Kompasshuset skal nå stilles inn i forhold til kartet slik at N peker mot kartets Nord, bruk hjelpelinjene på huset slik at de blir liggende parallelt med meridian. Når du er sikker du har vært nøyaktig, kan du løfte opp kompasset og legge *til* misvisningen dvs. eliminere den forskjellen det er mellom den geografiske nordpol og den magnetiske nordpol. Her hos oss regner vi med 5,8 grader: på et kompass inndelt i 400 streker legger vi til 3 streker. Hold kompasset opp, pilen på platen skal peke rett fram for deg, vri kroppen slik at nålen dekker den inntegnede nål i bund av huset, og marsjretningspilen peker mot målet.

Når du nå vet retningen, skal du sikte inn punkt i terrenget som ligger i samme kurs og gå dit å finn nytt peilepunkt.

Dette hores kanskje vanskelig ut, men det er såre enkelt, bare forsøk.

Når du legger ut på din første tur med kart og kompass tror jeg du skal velge et terreng som du har ferdet en del i, som du foler du er kjent i, slik at om det skulle gå galt med orientering den første gang, at du allikevel kan finne hjem. Jeg er sikker på du blir overrasket over at terrenget ser slik ut på kartet, at den gården ligger der i forhold til veien osv. I det hele byr orientering på rike muligheter til å gjøre søndagsturen spennende, du vil komme bort i steder der du aldri før hadde ventet å komme eller som du ikke visste om i det hele tatt.

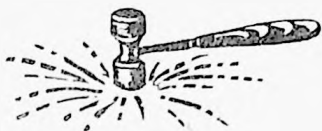
Lær orientering, du vil ha glede av det hele livet, enten du går småturen her hjemme, er på bærtur eller ferdes i fjellet. Og vil du drive det som en idrett, søk kontakt med Orienteringslaget her i byen. I skautravere finner du venner for livet.

EN HJERTELIG TAKK

til idrettsf. Pors' medlemmer. Spesielt takk til skigruppa og fotballgruppa for oppmerksomheten ved vårt bryllup.

Martha og Thorbjørn Hansen.

Under redaksjon av en komité.
 Abonnement kr. 5,— pr. år.
 Løssalg kr. 0,50 pr. stk.

Åpent brev til Redaktoren av Pors-bladet!

Herr redaktør!

Da undertegnede gjennom et par år hadde den tvilsomme fornøyelse av å være sakalt redaktør, annonsesamler, kontingentinnkassator, adressemaskin og forretningsfører i Pors-bladet, er jeg meget interessert i å høre eller rettere sagt lese din uttalelse om følgende:

1. Hvor mange medlemmer har sendt bladet stoff i tiden for januar—februar—mars og aprilnummeret.
2. Hvor mange medlemmer har hittil betalt sitt abonnement på Pors-bladet i år?
3. Har du lyst på jobben neste år?

Arsaken til jeg ber om svar gjennom bladet er at jeg tror medlemmene bør kjenne til at Pors-bladet muligens synger sin svanesang i 1950.

Med medlidenhet tegner jeg som
Forhenv. redaktør av Pors-bladet.

P.s. Håper at ikke også du som de 3 forhenværende redaktorer må flytte fra Vestsia på grunn av Pors-bladet.

D. s.

I anledning foranstående kan bemerkes:

1. Bortsett fra gruppesekretærer — eller formenn, som jo er forpliktet til å holde bladet underrettet om det som kan være av interesse for medlemmene, er der et par stykker som har sendt bladet stoff.
2. Ca. 20 % av abonnentene har betalt kontingenten for bladet.

Det er ikke lett å arbeide når en har økonomiske bekymringer, og det vitner heller ikke om så stor interesse for bladet, samtidig som det er lite lojalt overfor de som regelmessig betaler sitt abonnement. De eldre kontingentrestanser er temmelig tvilsomme fordringer som vel må avskrives.

3. Jobben i og for seg kan være ganske interessant — og det kan være morsomt å ha prøvet dette også, men det skorter på tid. Å få tid til å arbeide med bladet for en som ellers har mange gjøremål, er vanskelig. — En yngre mann med litt journalistisk interesse og som har anledning til å delta litt mer aktivt i foreningen, skal imidlertid ikke la seg skremme, han kunne sikkert bringe mer ut av det — til glede for seg selv og andre enn

red.

LUDVIG J. WEBER

er avgått ved døden 72 år gammel. Han kom til Porsgrunn i ung alder og bosatte seg på Vestsiden.

I Pors nedla han i sine yngre år et stort arbeide, spesielt var han interessert i å holde den gamle sportsplassen i orden.

For sine fortjenester i Pors ble han utnevnt til Æresmedlem.

Vi ønsker fred over hans minne.

Til Pors internasjonale boksestevne

16. og 17. mai på Urædds stadion regner en med en deltagelse av 25 mann, hvorav Pors stiller 7 mann. Forøvrig deltar 8 svenske bokkere, derav er 4 Stocholms-mestere. Ellers har en fått tilsagn om en rekke av landets beste bokkere.

Porserne fortsetter treningen under den finske trener Kurki, og han er meget fornøyd med guttene.

Det blir sikkert interessante dager for bokse-publikummet i Porsgrunn 16. og 17. mai.

1905

1950

Jubileumsfest.

Som vel de fleste kjenner til, er foreningen vår 45 år den 25. mai, og på stiftelsesdagen vil det bli holdt en jubileumsfest i Parkrestauranten (2. etasje).

Det blir middag (3 retter), kaffe og kaker. Til underholdning og dans spiller Åhlins orkester, også denne siden av saken skulle være i de beste hender. Dessuten blir det muligens opptreden av «underholdningsgruppa» (damene). Talenes motto: «Kort og godt!»

De som ønsker å delta i festen, må tegne seg i «Ekko» snarest. Tegningen er selv-sagt bindende, og beløpet, kr. 25 pr. par og kr. 13 pr. enkeltperson, må betales samtidig.

Hovedstyret.

Et idrettsminne.

Når jeg tenker tilbake på de utallige minner idretten har gitt, stopper jeg ofte opp ved treningsleiren på Kongsberg en varm sommeruke i 1939.

Norges Skiforbund hadde, i anledning den planlagte vinterolympiade i 1940, innbudt 30-40 hopp- og langrensløpere til treningsleir på den såkalte «Ruud-hytta». Overraskelsen var stor, og gleden kan ikke beskrives da jeg fikk innbydelse til leiren. Per Johansen var også innbudt, og sammen dro vi avsted med telt og ullteppe, gummisko og badebukse. — Hytta lå oppe i åsen ca 3/4 t. marsj fra Kongsberg, og her ble vi mottatt av Sverre Lislegård og Sigmund Ruud som skulle være kurssets ledere. Teltene ble reist, og vår nye tumleplass i de kommende 12 dager tatt nærmere i øyesyn. Og her hadde Kongsbergløperne en lekeklasse som var misunnelsesverdig.

Like ved hytta var det gravd ut og demmet opp til et badebaseng, og et høyt stupetårn var bygget opp. Litt ovenfor var det ryddet vekk de største stein, stubber og røtter til en plass på størrelse omlag som

halvdelen av gamle Pors-banen. Parallelt med den, lå en fin tennisbane. Så var der selvfølgelig svingstang, ringer og høydestativ, kule, spyd og diskos, ja, bukk og trampoline manglet heller ikke.

Her ble det da også trenet iherdig og systematisk i alle slags øvelser. Det var virkelig morro å se på de karene som hadde trening fra før. De tok alle øvelser lekende og lett, mens vi andre var stive og keitete. Men vi drev på, og det var merkbar framgang å spore fra dag til dag. Den andre dagen var jeg så stiv og sår i musklene som jeg vel aldri har vært hverken før eller siden. Det var blitt for hard kost på en gang for en utrenet kropp. Per var også blitt lemster, og vi fikk snart se at vi ikke var de eneste, men litt massasje og mer gymnastikk tok snart knekken på stivheten.

Etter hvert ble det satt i gang konkurranser, og de ble lagt an så morsomt og varierende at det ble en munter lek fra morgen til kveld. Et slags hinderløp foregikk på den måten at 2 og 2 startet fra toppen av åsen for å løpe ned til basenget ca. 300 m nede. Noen løp i en stor sving etter en opptråkket sti, men de fleste løp rett fram gjennom busker og småkratt og hoppet fra stein til stein. Den korteste vei er jo som regel den rette linje, men en måtte reagere hurtig i det ulendte terrenget, noe som en skiløper har godt av å trene seg opp til. Nede ved bassenget skulle det vise seg hvem som kunne slappe av og konsentrere seg. Til en stolpe var festet et stykke gasbind som var 1 m langt og bare 1,5 cm bredt, og det skulle deles etter midten med en broderisaks! Uten å klippe galt, for da ble en disket. Slapp en heldig gjennom her, måtte en løpe rundt basenget, svømme over dette, og opp på land og inn til mål. Det ble mange lattersalver når en kom «på 2-hjul» rundt basenget og kastet seg mer eller mindre på magen uti. Sjøl fikk jeg et vannrett magesplass, for deretter å stange hode i den oppmurte demningen.

En dag kom et par karer med filmapparat som de trålte rundt omkring i leiren med. De tok opp noen meter film i alt vi foretok oss, og noen ekstra meter ble det når Birger og Asbjørn Ruud slo «saltos» eller stupte i basenget, eller når lille Arne Sletten lekte seg i svingstang og ringer. Filmen skulle være en reklamefilm for Oslo Meierier eller noe sånt, og en særlig interesse viste da kameramannen når vi satt benket rundt frokostbordet og skuffet inn med glu-

pende appetitt. På bordet var en diger haug med grovbrød og flere slags oster så store som slipesteiner, og ved siden av stod en dunk søt melk og en med sur.

Etter middagsmåltidene, når vi alle var samlet nede ved hytta, var det en times teori. Her ble først og fremst alle hoppets faser gjennomgått, og diskusjonen ble satt igang om forskjellige ting. Og det ble mange gullkorn en uerfaren 20-aring kunne plukke, når lure rever som Sigmund og Birger, Hilmar Myhra, Reidar Andersen, Lislegård og Hans Beck var frampå med et innlegg, og kom med små, men betydningsfulle tips. Som avslutning på hvert diskusjonsmøte, dro Lislegård fram «Svarboka» si og leste et kapitell eller to. Det var en diger notishok som var tettskrevet med vitser og skrøner. Ja, det var titt og ofte han måtte slå opp i den boka.

Den siste dagen var vi samlet til avskjedsmiddag på Bondeheimen. Her ble det gitt uttrykk for hvor vellykket kurset hadde vært i alle deler, og hvor stor betydning slike sammenkomster har for idrettsungdommen. Etter mange takketaler og leve-rop, brøt deltagerne opp, og dro hver til sitt. — Og på toget sorover satt to lykkelige Porsgutter og var så hjertens enige i at en bedre måte å tilbringe ferien på, kunne de ikke tenke seg.

Halvdan Haukedal.

Til å skrive neste idrettsminne utfordres Einar Røed.

Fra stadionstyret.

Thor R. Nilssen er valgt til formann med Leif Nilssen som viseformann og sekretær. Arne Gundersen overtar altså kassererjobben etter Leif Nilssen som har hatt den i 5 år. Styremedl. er H. Realfsen og Asbj. Kjellevold.

Reinhardt Sørensen og Sverre Fjeld er ansatt som banemestere for sesongen 1950. De har også salgsretten på banen.

En 300 liters varmtvannsbereder er installert i klubbhuset på stadion. Vi håper den dekker en lenge følt mangel for våre aktive.

Det ser ut til at bl.a. Urædd vil leie banen til kamper i vårsesongen. — Ja, vi får håpe banen blir grønn i år også, men noe ordentlig grassteppe blir det ikke tid til før vi får treningsbane.

Nå venter vi på takstfolk fra Solum kommune i anledning eksproprieringen der oppe.

Sekr.

EINAR GROTNES

takkes av Stadionstyret for sitt arbeid som styremedlem og formann. Vi håper han snart er i form til å komme igjen. Han er vanskelig å erstatte.

Backen blåste av angrepet!

Effektivt triks i Italiensk fotballkamp.

De italienske fotballspillere er kjent for å være gode teknikere som behersker alle spillers finesser, men under en kamp i Torino forleden, mellom byens store rivaler, F. C. Torino og Juventus, fikk tilskuerne se et helt nytt triks. Juventus-løperen Vivalo hadde nettopp driblet av motstanderens forsvar og sto skuddklar og alene foran mål. De 50,000 tilskuere hylte av spenning. Nå måtte det bli mål. Men Vivalo skjøt ikke, han nølte og så spørrende på dommeren. Denne forsinkelsen var nok til at målmannen kunne kaste seg over ballen og redde situasjonen. Juventuslaget sto som lamslått og publikum var forferdet. Hva var i veien? En av Torinos backer hadde i den ytterste nød etterlignet dommerfløyten. Det lykkes ham så godt at Vivolo trodde det var blåst for offside. Selv om trikket var effektivt, anbefales det ikke til etterligning.

Litt fotball-historik.

I byen Chester i England finnes en inskripsjon som forteller at det ble spilt fotball i det 12. århundre. — Ja, et sagn forteller fra det 9. århundre om en grense-fotballkamp mellom Skotland og England. Kampen skal ha funnet sted nær Kildear Castle, hvor 20 spillere fra Liddisdale på den skotske side møtte tilsvarende på den engelske side. De siste vant med 3 spill mot 2, og spillerne skal i den grad ha gått opp i kampen at mange slett ikke kom hjem — og noen skal ha avgått ved døden av overanstrengelse. —

Det gikk hårdt for seg i de dager, men det ville være å foretrekke om mellomfolkelige stridigheter i dag kunne avgjøres ved en fotballkamp.

Porsgrunds Ørebank

AKSJESELSKAP

Opprettet 1899

Mottar innskudd. Disk. vekslar og vekselobl.

Aksjekapital kr. 120.000,00

PORSGRUND METALVERK A.S

PORSGRUNN KOMM. ELEKTRISITETSVERK

Innstallasjonsavdeling

Elektrisk utstyr på lager

SMÅNYTT.

FOTBALL-RESULTATER:

A - laget.

2/4	Pors — Rapid	1—7
10/4	Pors — S. B.	2—1
16/4	Pors — Urædd	2—0
20/4	Pors — Herkules	0—1
23/4	Pors — Fram	1—0

B - laget.

16/4	Pors — Urædd	1—0
23/4	Pors — Eid. I. lag	4—1

VI GRATULERER

Affen og Mossa Magnussen med en sønn.

«ØRNULFS» MEDLEMSBLAD:

«Vi i Ørnulf liker best idrettsmenn for hvem det å være best på arbeidsplassen er målet, og styrkelse av kroppen gjennom idrett er middel.»

SKIGRUPPA MELDER:

Søknad om N. M. på ski for 1952 er inn-sendt.

GODE RÅD:

Skal du ha et arbeide utført — og utført godt, da oppsøk en mann som har meget å gjøre. De andre har ikke tid.

Still store fordringer til deg selv. — Da lærer du å stille små fordringer til andre.

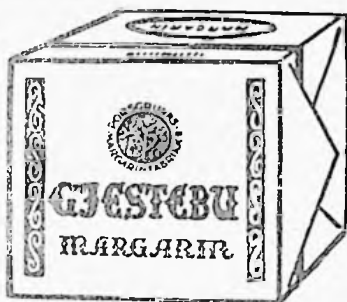
OG SÅ

var det bokseren som syntes at alt forandret seg så fort her i verden. Det ene øyeblikket er det O. K., og i det neste K. O.

porsgrunn porselen

elektrisk brent

90 % norsk

Velsmakende og næringsrik

Orion kjem. Renseri & Farveri

Renseriet: Tollbodgt. 21.

Tlf. 585.

Filial: Stangsgt. — Tlf. 758.

PARKRESTAURANTEN A/S PORSGRUNN

PORSGRUNN KINO

Vi anbefaler vårt avdelingskontor i Vestregate 16, V. Porsgrunn,

for utførelse av alle Deres bankforretninger.

SKATTER og AVGIFTER til Porsgrunn kommune mottas.

Den norske Creditbank

Porsgrunn

Porsere!

Stikk innom

«Ekko»

når Dere skal ha tobakksvarer.

*Asbj. Kjellvold,
Heigt.*

Vestsidens Skotøyforretning A.s

Torvet
V. Porsgrunn.
Telefon 441.

H. OLSEN V. PORSGRUNN
TELEF. 188.

MANUFAKTUR — GARN — TRICOTASJE
KJOLER — KAPER
Sengestyr — Herreakvipering — Arbeidsklær.

Porsgrunn Samvirkelag

Avd. 1 — Telef. 229
Avd. 2 — Telef. 180.

M. M. IVERSEN

Etb. 1916.
— MØBELFORRETNING —
Snekker-, tapetser- og malerverksted.
V. Porsgrunn. Tlf. 508.

Dame og Herre klipp
Vestsidens Herrefrisør
tidl. W. Berg Henriksen
Fagmessig arbeide
ALFRED WINJE
Vask og Föhn
Massasje

Kr. Knudsen & Co

DROGERI, FARVEHANDEL og
PARFYMERI
Telef. 571. V. Porsgrunn.

Frisk frukt for familien — hele året.

Magne Johansen

Spesialforretning for frukt- og grønnsaker.
Tlf. 399, Porsgrunn.

Herre- og Guttelær

FRANK NILSEN

Meieritorvet — Porsgrunn
Tlf. 648

I. L. Dyråas

Tlf. 237

Brød gir styrke — Kaker gjør fest

SOLID SKOTOY

hos

H. J. HALS

Storgt. 136.
Tlf. 609.

Hj. Hermansens eftf.

Tlf. 284.

— ALT I KOLONIAL —

Les sportssiden i

TA

Andr. Aasland

JERNVAREFORRETNING
— SPORTSARTIKLER —

O. Braarud

Kjøtt- og Pøseforretning
Øst og vest
Telefoner: 156 — 157 k — 257.

Alle ur-reparasjoner utføres med garanti.
Hurtig levering.

Godt utvalg i lenker og remmer

Urmaker **Hj. Bjåland Johannesen**
Storgt. 109